

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égősz évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben házas korva:	
Égősz évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vilákre postán szállítva:	
Égősz évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
húsz utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszadónom
vagy megőrségre nem vállalkozik.

Hirdetvények és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Helyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márcz. 21.

Válságos napok.

(—a.) A tegnapi véres utcái tüntetések nehéz, válságos helyzet elé állították a kormányt. Az emlékezetes Janszky eset és a Tisza-féle véderő-vita óta nem volt ehhez fogható tüntetés a fővárosban és nem volt hasonló szenvedélyes ülés a parlamentben mint a mai, a melyen a tegnapi rendőri brutalitásokat tárgyalták.

Azaz csak tárgyalták volna — mert tárgyalásnak alig nevezhető, mikor a miniszterelnököt egyáltalán nem akarja meghallgatni a függetlenségi párt.

Az is hallatlan eset, a mi az egyetemi ifjak kihallgatásánál történt, a mikor az egyik egyetemi polgár egyszerűen kijelenti Széll miniszterelnöknek az audiencián, hogy nincs meglegedve Széll válaszával.

Talán még sem ezért mentek az ifjak a miniszterelnökhöz, hanem előadni panaszukat.

Az meg éppen meglepő volt, a mikor Kossuth Ferencz ott a könnyen lángra lobbanó egyetemi ifjak előtt azt mondja a miniszterelnöknek, hogy akkor *nem áll jót a forradalomért!*

Egy kicsit merész mondás — Kossuth Ferencztől is.

A rendőri brutalitások megítélése mindenestre a miniszterelnökhöz és belügy-miniszterhez tartozik s a történekeért joga van a képviselőháznak felelősségre vonni őt — de csak alkotmányos formák között. Ez a mostani talán még sem alkotmányos forma?

Utcai tüntetésekből nálunk is, másutt is keletkeztek válságok és ezek mindig megrendítik a kormányférfiak helyzetét, de rendőri brutalitások miatt forradalomba hajtani a nemzetet ma már alig lehet. De lehet sok bajt okozni egyeseknek, különösen a lobbanékony fiatalságnak. Ez azonban nem lehet célja komoly politikusoknak.

A tegnapi eseményekről fővárosi tudósítónk a következőkben számol be:

Az ifjuság a miniszterelnöknel.

Budapest, márcz. 21.

Az egyetemen, a főváros utcáin és a parlament előtt ma olyan mozgalmas élet volt, mint a melyhez hasonlót csak a véderővita alkalmával láttunk.

A rendőrségnek tegnapi véres brutálításai a legnagyobb elkeseredést idézték elő az ifjuság körében. Az egyetemen már korán reggel a legnagyobb élénkség uralkodott. Nyolcz órakor már mintegy ezer egyetemi hallgató szorongott az aulában. Ekkor egyszerre az a hír érkezett az aulába, hogy Goldner technikus és Verbovszky bölcsészeti hallgató, akiket tegnap a rendőrség emberei súlyosan megsebesítettek, az éjjel behaltak sebeikbe. Leirhatatlan izgatottság vett erőt az ifjuságon.

— Gyilkosok, hóhérok! Ezt meg kell bosszulni! Ilyen kiáltások hallatszottak mindenfelől. Időközben megérkeztek Nessi, Lovászy, Ráth és Papp Zoltán képviselők, akik gyújtó beszédekben ígérték meg az ifjuságnak, hogy elégtelt fognak szerezni részükre.

Nessi egyttal tudatta, hogy a miniszterelnök hajlandó egy husz tagu diákküldöttséget fogadni.

— Mindnyájan elmegyünk — kiáltottak ezer torokból.

És az Egyetem-téren mintegy kétezer egyetemi hallgató azonnal sorrendbe állott. Féltnizkor elindult a menet, melynek élén Nessi, Lovászy, Ráth és Papp képviselők haladtak. Elöl három hatalmas fekete zászlót vittek.

A menet az egész uton a parlamentig a legnagyobb rendben haladt. «Abczug» vagy más sértő kiáltás egyáltalán nem hallatszott. Az utca népe azt hitte, hogy valami temetési menet. A parlamentig a tömeg mintegy 6—7 ezer főre szaporodott. Az egész utvonalon rendőrség nem volt látható. Csak a parlament előtt volt nagy rendőri készenlét. Az ifjuság négyszögű csoportban helyet foglalt a hatalmas téren és egy 20 tagu diákküldöttség Nessi Pál képviselő és Hoffmann Ottó egyetemi hallgató vezetése alatt felment Széll Kálmánhoz, aki a miniszterelnöki nagy fogadóteremben fogadta a küldöttséget.

Nessi bemutatta a miniszterelnöknek a küldöttség tagjait, mire Hoffmann Ottó adta elő az ifjuság panaszait.

Széll Kálmán kijelentette, hogy érti az ifjuság izgatottságát, de a rendőrségnek a feladata a rendet fentartani. Erre felkérte a miniszterelnök a küldöttség egyes tagjait, hogy adják elő a történeteket. Egyszerre többen is beszéltek és valóságos vitaközvetkezés keletkezett a

miniszterelnök és az ifjak között. Időközben a teremben sok képviselő is megjelent, köztük Kossuth Ferencz is.

Az ifjak becstületszavukat adták a miniszterelnöknek, hogy semmit olyat nem tettek, ami okot adhatott volna a rendőrség beavatkozására. Széll Kálmán végre megunt a hosszas pourparlet és azt mondta, vonuljanak békésen haza, ő a panaszokat majd megvizsgálja.

Erre előlépett Melha technikus és általános meglepetésre ezt mondta Széllnek:

— Mi a miniszterelnök válaszával nem vagyunk meglegedve. Lemegyünk társainkhoz és elfogjuk mondani, hogy hiába jártunk itt. Ezek után nem állunk jót semmiről.

Széll Kálmán erre dűhtől izgatottan ezt mondotta:

— Más választ nem adhatok, mint azt, hogy vizsgálatot fogok indítani.

Az egye emi hallgatók zajongással fogadták Széllnek ezt a kijelentését és az izgatottság a teremben a tetőfokra hágott.

Most előlépett Kossuth Ferencz és így szólott:

— Mint képviselő szólok Magyarországot alkotmányos miniszterelnökéhez. Magyarországot, mely jogállam volt mindig, nem lehet rendőrállam. Hozzád, mint szabadságszerető emberhez szól az, aki maga is 44 éven át szenvedett a szabadságért. A rendőrség fizetett szolgálja az államnak és nem azért van, hogy rendetlenséget csináljon. A tegnapi brutalitást meg kell torolni.

Ezután érdekes és izgatott jelenet következett.

Lengyel Zoltán, midőn Széll Kálmán Kossuthnak is azt felelte, hogy majd megvizsgálja a dolgot, odakiáltotta a miniszterelnöknek:

— Akkor nem állok jót a forradalomért!
— Csodálom, hogy alkotmányos képviselő így beszél, — vágta vissza Széll Kálmán. *Ezek az ifjak higgadtabbak, mint ön, képviselő ur.*

Erre a miniszterelnök és Lengyel Zoltán között heves szóváltás keletkezett, ami a jelenlévőkre igen kínos benyomást tett. A szóváltásnak azzal szakadt vége, hogy Széll Kálmán — sarkon fordult és a szobájába ment.

Az egyetemi hallgatók erre izgatott hangulatban eltávoztak, miközben mondogatták, hogy kár volt idejönni.

Délben érkezett a rendőrségtől az az értesítés, hogy a két egyetemi hallgató *halál-híre nem felel meg a valóságnak. Goldner technikus, kit a lakásán ápolnak, a rendőri*

ÖZV. JÜNGLING JÓZSEFNÉ

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben
NAGYVÁRAD, Fő-utca (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylén lámpa, légtömítő és gummiköpenyben** s. b. Szakszerűen berendezett **NAGY JAVÍTÓ MŰHELY.** — Emalírozás, nickelkezés és bármilyen javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányu
Rössler és Jauernig Ausztria, Seldi- és Neumann-féle

kerékpárok

vannak állandóan dűs raktáron.

Becses pártfogást kérve, vagyok kiváló
tisztelttel

207.

ÖZV. Jüngling Józsefné.

jelentés szerint már túl van a veszélyen, Verbóssy bölcsészeti hallgató pedig a Rókus-kórházban fekszik és szintén jobban van.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 21.

Elnök: Dániel Gábor.

Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja Komárom város feliratát a fizetés-rendezés tárgyában, több város és község tiltakozó feliratát a katonai javaslatok ellen. (Éljenezés a szélsőbalon.)

Lovassy Márton: Halljuk a mellette levő kérvények felolvasását.

Endrey Gyula: De ha nincs.

Elnök: Jelenti, hogy napirend előtt Pap Zoltán óhajt felszólalni.

Ismét a Gotterhalte.

Pap Zoltán: A miniszterelnök tegnap azt mondotta a Gotterhalte ügyében: Így áll a dolog, örülök, hogy tisztázva van. Amde nincs tisztázva. (Halljuk! a szélsőbalon.) A miniszterelnök nem folyt be a ruhák lefoglalásába, ez tény, de beleavatkozott olyan dologba, amelyhez semmi köze nem lett volna: hogy a darabot vegyék le a műsorról.

Nessi Pál: Micsoda jargon?

Pap Zoltán: Felolvassa a főkapitánynak a ma reggeli lapokban megjelent kommünikéjét. Ez szintén azt bizonyítja. A másik dolog a miért felszólal, szintén a közszabadság ellen vét. A honvédelmi miniszter ugyanis titkos rendeletet adott ki, melyben a honvéd tiszteknek, valamint a tartalékos tiszteknek is megtiltotta, hogy a Gotterhalte előadására elmenjenek. Sőt tudomása van arról, hogy a helyőrség tisztikarából tisztek czirkáltak a színháznál s a bent ülő detektivekkel egyetemben jegyezték a tartalékos tisztek neveit, kik az előadáson megjelentek. (Nagy mozgás a szélsőbalon.) Hát így akarják kiépíteni az egységes magyar államot? Hissz ez az abszolutizmus szörös keze. Éppen úgy, mint mikor a honvédelmi akadémiában márcz. 15-én a növendékeket a Gotterhalte tanulására kényszerítették. (Viharos zaj a szélsőbalon.)

Nessi Pál: Szégyen! Gyalázat!

Bakonyi Samu: Nem szabad ilyet elturni.

Pap Zoltán: Nem akar vádlóként fellépni, épen ezért tárgyilagossá felvilágosítást kér a miniszterelnöktől.

Ezután **Apponyi** Albert veszi át az elnöklést s átadja a szót **Rátkay**nak.

Mikor bejön a terembe **Szell** Kálmán, percekig tartó abczug kiáltások fogadják. (Felkiáltások: Hóhér, ki vele.)

Ettől fogva az elnök alig tud szóhoz jutni. Folytonos fenyegetődzések. Tizennégy képviselő szólásra jelentkezik. Mialatt a jelentkezők névsorát olvassák, a baloldalon folytonos zajongás tart, mire a jobboldalon nevetnek. (Felkiáltások: Mit röhögnek! Disznóság! Mágnyásvér nem folyt ugy-e?)

A rendőrség vérfürdője.

Rátkay László: Tisztelt Ház! (Halljuk! Halljuk!) Még előtte lebeg a tegnapi nap képe. Azt a vérontást, amit tegnap a rendőrség elkövetett . . .

Zboray Miklós: Gyilkosok! (Zaj.)

Rátkay László: . . . nem tudja másképpen jellemezni, minthogy a becsstelenség gyűjtőszava alá foglalja a rendőrséget. (Óriási zaj a jobboldalon. Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Gróf Apponyi Albert: Nagyon kéri a Házat, őrizze meg az elnöki hely éltőségát, mint a magyar alkotmány sziklabástyáját. . . . megfogja óvni e helynek méltóságát, pártkülömbőség nélkül kéri, respektálják az intelmeit és ne használnak ilyen kifejezéseket. (Zaj a szélsőbaloldalon, helyeslés a jobboldalon.)

Rátkay László: Kossuth Lajos halálának gyászos évfordulóján magyar magyar ellen küzdött. Elmondja, hogy tegnap délután **Tóth** kapitány . . . (Félkiáltások: A hóhér, az volt az, majd adunk neki) . . . kiadta a parancsot, hogy bele gázolni a magyarba, karddal, szablyával, nem baj, ha halál esik. Könyörögtünk annak a vérebnek, de nem használt. Itt csak két eset lehetséges. Vagy tudott róla a tisztelt miniszterelnök ur, akkor tisztázni kell az ügyet, vagy **Tóth** ur vért szomjazott. Ő maga telefonált a miniszterelnöknek, hogy a rendőrség minden öt percben végig suhint az ifjuságon és a függetlenségi pártkör tele van sebesültekkel, de nem használt. Felállítom ennek a pártnak a követelését, nem kérését, jegyezze meg jól a miniszterelnök ur, hogy mi nem törjük, hogy a jog, törvény, igazság jelszavával az ifjuságot a lovasrendőrök eltiporják. Mindaddig, míg a belügyminiszter azt a követelésünket nem teljesíti, **Rudnay** Béla főkapitányt ebben a percben fel nem függeszti . . .

Félkiáltások: Véreb, ki vele, fölfüggeszteni. (Nagy zaj.)

Rátkay László . . . ebben a Házban alkotmányos tárgyalás nem lesz. (Hosszantartó taps és helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Vásosny Vilmos: Ha a valót megismeri a Ház, a felháborodás moraja a többségnél is ki fog törni, ha van előttük a polgárságnak becsületük. Azokat fogja elmondani, amit látott: Délelőtt az egyetemen sikerült szépen elosztani az ifjuságot, mert a rektor közbenjárására a rendőrség eltávozott. Az a cél vitte a képviselőket az aulába, hogy fenntartsák a rendet, mert politikai tüntetésnél a rendőrség nem tudja azt tenni. Délután az ifjuságot a köztemetői utnál Kossuth sirjától jövet Boda kapitány oszlásra szólította. Az ifjak kérték, engedje, hogy rendben visszavonuljanak oda, honnan jöttek. Válaszképpen a lovasrendőrség nekilovagol, tüzték őket az egyetemig. Minden szaváért helyt áll bármely bíróság előtt. Délután a Kossuth lakomáról hívták ki őket. Elmentek az aulához ismét békes szétosztási szándékból. Minden utca el volt állva gyalogos, lovasokkal, keresték Visontaival a parancsnokot, mikor kiléptek az aulából látták, hogy a gyalogosok kivont karddal tüzték a téren a népet, férfit, gyermeket, asszonyt kaszaboltak, nem nézték földön fetreugenek, vagy járókelők.

Mint fővárosi képviselőnek is kérnie kell a silány rendőrség elcsapását. (Ugy van!) Egy becsületes ember volt, Krecsányi detektívőnök, ki végre nagy nehezen félrevonultatta a rendőrséget. Amde ez csak kelepce volt, mert amint az ifjuság a Kerepesi-ut felé elvonult, a Nemzeti színházról rohant elő a lovasrendőrség. (Szell olvas. Zajos felkiáltások: Ide figyeljen!) Es ismét bekövetkeztek azok a rémes jelenetek. Ekkor neki, több képviselő társával volt alkalma látni a brutálitást. Jöttek ifjak, hogy egy házban elakarják fogni a bennszorultakat. Mikor oda értek, bepálinkázott rendőrök találtak ott hadonázni.

Kubik: Leitatták őket.

Vásosny: A cesári őrjögés jeleit még nem látta emberben úgy összpontosulva, mint **Tóth** kapitányban. Ez egy alkalommal közbelépett népgyűlésen, mert Ugron azt mondta, kormánytagjáról: Hős czinczér! Erre a népgyűlés elnöke megkérdezte: Hát tudja a kapitány ur, ki a hős czinczér. Felelte: Tudom! **Wlassics** miniszter és épen ezért megiltom, hogy a kormányt sértégessek. (Derűtlenség.) Alig haladt néhány lépést tegnap Rákossal a járdán, rendőrök kivont karddal rohantak a népre. Maga is csak azért nem sérült meg, mert egy polgártársa a saját élete kockáztatásával védte.

A Weselényi-utcán a lovasrendőrök vérengztek. (Gyalázat! balról.) A mik a kapuk alatt történtek, majd elmondják mások. De annak bizonyítására, milyen rendőrségünk van, egy okmányt mutat fel, melyet egy szegény öreg asszony hozott neki. Egy asszony hazafelé

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Vissza a faluba!*

Irta: Vértessy Gyula.

Bizony nem valami irigylendő dolog, ha valakit a sorsa ideköt ebbe a nagy városba. Nem jó itt lenni, csak a nagyon gazdag embereknek, meg azoknak, a kik születésük óta itt nyomorognak és a kiknek fogalmuk sincs a falusi élet gyönyörűségeiről.

Innen a nagy házak szépen kiszorították a természetet s egy óriási, nagy rideg kaszárnya az egész város, a melyben összezsúfolva, nyomorogva élnek az emberek.

— Nem tudnék itt lakni a világ minden kincséért sem — mondotta Mari néni, mikor néhanapján a mátraalji kis falucskából fölkerült ide. — Dehogy is tudnék, hiszen rabélet ez a tiétek, fiacskám!

Próbáltam szépíteni előtte a szomorú állapotunkat s ha nyáron jött fel, biztattam a budai hegyekkel meg a Margitszigettel, hogy micsoda remek kirándulohelyek azok, télen pedig a színházakba csalogattam.

A színházakkal hamarosan végzett. Azt mondta, hogy elég komédiát látott már ő életében, nem kíváncsi többre; a Margitszigeten pedig egyszer volt s akkor is azt mondta:

* A Cs. R. XXVI. kötetéből.

— Olyan, mint egy zöld skatulya. Szép, csendes benne minden, de nem kérek belőle. Unalmas. Szébb a Mátra, meg az én kertem is szebb, pedig a bokrait az ördög se nyirkálja.

Annál inkább csodálkoztam, mikor most a nyár végén levelet kapok tőle s a levelében azt adja tudtomra, hogy föl akar költözködni.

— Tudod, azt az éhietetlen Géza gyereket oda helyezték át (a számár maga folyamodott érte, mintha bizony albirónak nem nagyobb ur lenne ő bárhol a vidéken!) és nem akarom magára hagyni abban a bolond nagy városban. Fölmegeyek én is. Majd együtt szépen el leszünk addig, míg a kölyök megházasodik, akkor azután hazajövök. Mit szólsz hozzá? Ki gondolta volna, hogy az ember még ezt a legnagyobb áldozatot is megtegye azért a kamaszért! A haszontalan, nemhogy maradt volna a vidéken! Eljöhettek volna hozzánk a szomszédba, Hatvanba is aljárásbirónak! Milyen jó dolgom lett volna, legalább vele nem mert volna veszekedni az a rongyos árendás, a ki a földjeimet bérlé. Neki bezzeg nem merte volna azt üzenni, hogy ő tudja, mikor kell szántani! Nem bizony. Az igaz, hogy én se maradtam adósa. Megtíztem neki, hogy talán azért tudja, mert ökrök! Es még a fiam-uram, mikor ezt megirtam neki, rám ijesztett, hogy a zsidó ezért be is pörölhet, becsületsértési pört akaszthat a nyakamba! No, hiszen azt szeretném én látni, hogy én, a nemes asszony, ne

üzehetném az árendás zsidónak azt, a mit én akarok. De persze azt a gyereket már gyávává tette az a sok tudomány, a mit kanállal evett. Képzelem, milyen éhietetlen lehet szegény, azért kell fölmennem hozzá, ha már egyszer bolond fővel Pestre törekedett!

A »gyerek«, a kopaszfejű, harminczon tulajdó agglagény, csakugyan még szeptember elején fölkerült.

— Itt jobban mehet talán előre az ember! Meg azután, tudod, házasodni is akarok és azt hiszem, itt a sok közül könnyebb lesz választanom. A mamát csak addig akarom, hogy fönt legyen, míg megcsinálom a magam fészket, addig se akarok ebben a czudar nagy városban egyedül lenni. Mert mégis jó a meleg otthon a mamával, a ki rendben tartja a ruhámat; főzet, veszekedik a cseléddel. Meg a vendéglősi kosztot sem tudom kiállani. Egy-két hete élek vele, de már is megcsömöröltem tőle. Csak jönne már az anyám. De addig nem akar mozdulni, míg a befőttekkel meg a lekvárral nincsen készen.

Végre azután megirta a néni, hogy október elsejére itt lesz. Nézhetünk lakást. Nem bánja ő, akármilyen lesz, csak megférjenek benne. Kis háromszobás lakás elég lesz kettőjüknek.

Megirtuk, hogy ilyenkor bajos lakást találni, maradjon otthon legalább november elsejéig, akkor kapunk olyant, a minőt akarunk, de hiába volt minden érvelésünk.

— Megmondtam, hogy jövök. Punktum,

ment, vacsorát vitt magának. Már a lépcsőházban volt, a rendőrök betörték a házba, s ott a lépcsőkön kaszabolták az embereket. E szegény asszony, özvegy Brüllné kezén, fején, vállán sérült meg éles karddal. (Viharos zaj. Gyalázati!)

Az okmányt leteszi a Ház asztalára. (A terembiztos odaviszi Széllnek. Kiáltások: Olvassa, mit csináltak pribékjei!) A rendőrségnek csak a végső szükségben szabad kardot használni. Hát hol volt tegnap végső szükség? A gyermekeknek, asszonyoknak, ifjaknak, vagy amiért a Kossuth-nótát énekelték? Tegnap láthattuk, hogy milyen a mi rendőrségünk. A tiszték mind a közös hadseregből átvedlett tiszték s a német hadsereg szelleme uralkodik: bátrak a fegyvertelenekkel. Itt dupla játék van. Vagy a főkapitánynyal rendezik ezeket Széll, vagy a főkapitány a miniszterelnök ellenére, intrikálására teszi. (Ugy van! E perczen valaki elkiáltja: Az ifjúságot megint bántják a parlament előtt. Az ellenzék felugrál, izgatottan tudni kifelé. De csakhamar visszatérnek: Nincs semmi baj.)

Mikor Wekerle hazajött egyszer Bécsből, miniszterelnöksége korában, tüntetett mellette a nép. Akkor megtörtént, hogy a rendőrség szélverte a szabadelvűpárt előtt a tömeget. Miért történt? Mert Wekerle már bukott ember volt. Es szolgálatot akart tenni az udvarnak. Ma is az a gyönyör, hogy a főkapitány jobban tudja, mint mi, hogy ki az élő és ki a bukott ember. Rudnay tudja már, ki a halott s egy látszik Széll bukztatására követte el ezeket a dolgokat. (Zajos tetszés.) Meglátjuk, hogy Szolimán él-e, lovon ül-e, s van-e még ereje arra, hogy elcsapja a főkapitányt. (Helyeslés.) Mint Budapest törv. tagja, a fővárosi közgyűlésen is szóba hozzák a dolgokat és a közgyűlés ki fogja mondani, hogy míg Rudnay áll a rendőrség élén, hivatalosan nem áll vele szóba a főváros. (Zajos tetszés.) Aki tegnap e dolgokat rendezte, vagy őrvongó, vagy elvetemült. Ha őrvongó, kényszerzubbonyt reá, ha elvetemült, tömlöcbe vele. (Taps, tetszés az ellenzéken.)

Bauer: Személyes kérdésben kér szót. Vátszoni azt mondta, csak úgy tudta magát védelmezni tegnap, hogy egy polgár állt eléje. (Viharos zaj az ellenzéken: Hazudik! Nem azt mondta. A szónok szavai elvész a zajban.) Ő szólott közbe, ezt akarja dokumentálni.

Vátszoni személyes kérdésben ismétli szavait, hogy őt úgy nem érte kardvágás, hogy egy polgár felemelte karját. Ő neki tegnap a hátát nem látta a rendőrség, csak arcát. Az, aki őt védte, barátja volt. Szeretné látni, van-e olyan választója a közbeszólónak, aki életével védje. (Zajos tetszés.)

Keresetek! A butorokat is küldöm a nyakatokra, akkor legalább nem lustálkodhattok, s keresetek kell! S fogtok is találni, mert hiába firkáltatok nekem, hogy nincs lakás Pesten, olyan ostoba nem vagyok, hogy elhiggyem azt, hogy abban a ménkü nagy városban, a hol anyai a ház, mint nálunk a csirke, hogy ott ne lehessen találni egy nekünk való. Csak ne tessék lustálkodni, urfiak s lesz lakás!

A butor megérkezett, s nekünk, ha a föld alatt is, de kellett valahol lakást keritennünk. Kerítettünk is. Másnapra már idefont volt a néni. Kellő diszszel vártuk az állomáson. Már mindjárt az nem tetszett neki, hogy meglátta a mi perronjegyünket.

— Micsoda? Itt fizetni kell azért is, hogy kijöhessen az ember a vasu hoz! No, hiszen szép világ! Nálunk örül a főnök, ha valaki kimegy az állomásra, legalább nem unja magát szegény!

Mikor aztán hazaértünk az új lakásba s ott nagyjából körülnézett, egyszerűen kijelentette, hogy abban a lakásban ő egy minutáig sem marad.

Tisztelettel értesítjük a **butor-üzletünket** megnagyobbitva, a mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg, a legmodernebbül berendezettünk. — Dusan felszerelt raktáron tartunk **hálószoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket**, valamint Thonet-féle **hajlított butorokat**, agyszintén **asztalos és kárpitos munkák** előállítását a legjutányosabb árszámítás és a legizlésebb kialakítás mellett elvállalunk. — Ugyintén az **esztergályos szakba vágó munkálatok** a legolcsóbb árszámítás és a leglekiismeretesebb kivitel mellett eszközölte nek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartatnak. Kiváló tisztelettel

Bakonyi: Nincs, mert azt nem lehet megfizetni.

Lukács Gyula: Szintén mint szemtanu szóval fel. Rémes jeleneteket sorol fel a tegnapi esetről. A belügyminisztert teszi felelőssé az egészről. Elbeszéli a Magyar Színháznál történeteket.

Nessi Pál: Embervadászat volt.

Barta Odön: Bejelenti, hogy telefonon üzenetet kapott, melyet a miniszterelnöknek felolvasni akar. (Halljuk!) A műegyetemi hallgatóság a műegyetemen van. A szomszéd udvaron 100 lovas rendőr készenlétben. (Viharos zaj a szélsőbalon. No tessék!)

Széll Kálmán: De hiszen nem bántják!

Barta Odön: De a mostani hangulatnál nem szabad túrni ezt. (Viharos helyeslés. Kiáltások: Intézkedjék azonnal!)

Széll Kálmán: Abban, hogy a rendőrség készenlétben áll.

Barabás: De miért?

Vátszoni: Nincs rá szükség! (Hosszas zaj.)

Széll: Miért vannak a műegyetemi hallgatók százával az udvaron?

Bakonyi: Mert meghalt egy kollegájuk! (Viharos zaj.)

Széll: Hiszen nincs előadás? (Kitör a vihar. Az ellenzék felugrál, a padokat veri. Kiáltások: Halottjuk van! Értse meg! Halottjuk van! Elnök hiába csenget.)

Széllt nem hallgatják meg.

Széll: Ha az ifjak nem akarnak olyat, mely szükségessé teszi a beavatkozást, a rendőrség ott lehet. (Tomboló vihar az ellenzéken. Verik a padokat. Nem hallgatjuk! Ki vele! Pribék! Elnök hiába csenget. Kossuth, Barabás csillapítani igyekeznek a kedélyeket: Hallgassuk meg, mit akar. A zaj nem akar csillapulni. A miniszterelnök szavai elvesznek a zajban. Elnök hiába csenget. A jobboldalról viharos Halljuk!)

Elnök: Ülés elején apellált támogatásukra.

Rákosi: Ha elégtételt kapunk, nyugodtan leszünk.

Elnök: Legyenek türelmesek, hallgassák meg a miniszterelnököt. (Nagy zaj az ellenzéken. Nem hallgatjuk, elég volt a beszédből.)

Beöthy: A házszabályokhoz kér szót. (A jobboldalon zajos Eláll. Az ellenzéken tapsvihar. Orkánszerű tetszés. Halljuk az elnököt jobbról. Halljuk Beöthyt balról. Beöthy is, Széll is állva maradnak.)

Elnök: Beöthy valószínűleg nem tudta, hogy a miniszterelnök már megkezdte beszé-

dét, mert a házszabályok szerint nem lehet szava.

(A vihar ismét kitör. Az ellenzék nem tágit: Halljuk Beöthyt. Jobbról kiabálnak: Igaza van az elnöknek.)

Elnök: Nem adhat szót Beöthynek.

(A vihar megújul. Beöthy enged, leül. A miniszterelnök szólni akar. Nem tud. A zaj kitör a szélsőbalon, felugrálnak a képviselők: Nem hallgatjuk! Barabás, Kossuth csillapít. Lengyel, Benedek s többen nem engednek. A szélsőbal nem enged. Elnök hiába csenget. Apponyi nem képes a rendet fenntartani. Az ülést felfüggeszti.)

Szünet.

(Szünet alatt mind bentmaradtak. Óriási láрма, csoportok összeverődnek. Egyiknél Kossuthot veszik közre az Andrássyak, élénken magyaráznak. Másik csoportban Barabási fogják közre, harmadiknál Tallián csitítja Beöthyt, Bartha Miklóst. A nagy zajból csak egyes szavak hallatszanak: Hallgassátok meg Széllt!

— Nem hallgatjuk, eleget hallgattuk!

— Azt sem tudjátok mit akar.

— Nem türjük a kormányon több!

— De hallgassátok meg.

— Nem lehet!

— Három halott van!

— Három ártatlan lélek!

— Hóhérok! Pribékek!

A terem közepén Széll Kálmán nagy csoport közt magyaráz valamit élénken. Az óriási zajban csak heves gestikulálását lehet kivenni. A folyosókon szintén rendkívül nagy az izgatottság. Hasonló jelenetek, mint bent a teremben.)

Elnök: Az ülést megnyitja.

Széll: Szólni akar. (Zaj az ellenzéken.)

Felkiáltások: Rudnyról beszéljen! Mi lesz Rudnayval.) A fiatalság azért jött össze a műegyetemen, hogy értekezzenek elhunyt társuk temetéséről. Csak hogy az a **kartársuk nem halt meg**. A Nemzeti színház udvarán voltak lovasrendőrök. (Viharos zaj az ellenzéken: Mit kerestek ott!) De már nincs egyetlen rendőr sem ott, intézkedett hogy eltávozzanak. (Nagy zaj Folytonos kiáltások: Mi van Rudnayval?) Ha a Ház nyugodtabb lesz, elfogja mondani véleményét a tegnapi esetről és az ő intézke-

— Csak nem bolondultam meg, hogy első emeleten lakjam, mikor a földszinten is lakhatom.

Kerestünk földszintes lakást. Szerencsére nem találtunk s így a névnek ott kellett maradni.

Végre a sok ósdi butor mind ki volt pakolva. A sok lom úgy megtöltötte a kis szobákat, hogy alig lehetett bennük mozogni.

— Ezek is szobák? Ezek a lyukak? — pattogott a néni, dühösen járva egyik szobából a másikba. — Hiszen nekem, mikor még bérest tartottam, a béresem se lakott volna ilyen odúkban!

A sok holmi aztán mind óriási panaszok mellett helyzetetett el az előszobában, a fürdőszobában meg a folyosón.

Csak hogy a fürdőszoba ellen Géza protestált. De őt hamar letorkolta a néni.

— A kinek esze van, az télen nem fűdik! Punktum.

De a házmesterrel nem lehet ilyen könnyen elbánni. A borvirágos orru tót erélyesen

követelte, hogy a folyosóról hordassa be a holmiját a néni.

— Sag nem lehet kirakodni folyosóra. Mi lenni, ha minden partáj kirakja a bagázst.

No, kerekedett aztán ebből egy óriási veszekedés. Végre is a házmester unta meg a dolgot s lármázva levonult, visszakiabálva, hogy majd a bíróság megtanítja az asszony-ságot arra, hogy szabad-e valakit összegazemberezni.

— A bíróság? — kiáltotta a néni — jó helyre mégy, ott van a fiam, majd megtanít az téged, rongyos!

Hanem a vége mégis csak az lett, hogy a holmit be kellett hurcolni, a házmestert pedig le kellett Gézának kenyerezni, hogy ne menjen a kapitánysághoz.

Az első hét végén azonban, mikor meglátogattam őket, újra csak állt a patália a házmesterrel.

A néni odafent akart mosatni a konyhában, a házmester pedig megveréssel fenyegette

Lukács Antal és Társai.

ELSŐ NAGYVÁRADI
asztalos-társaság

160 BUTORRAKTÁRA
NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utca.

déseiről. (Zaj a szélsőbalon. Helyeslés a jobb-oldalon.)

A kulisszák mögül.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, márcz. 21.

A t. Ház szerdai ülésén is, a csütörtökön is határozatképtelen volt. Az utolsó esetben nem is egyszer, hanem egymásután négy ízben nem volt határozatképes. Az ellenzék a kormánypártra licitált, a kormánypárt visszavágott, a mire megint az ellenzék nem engedett és a végeredmény az volt, hogy a csütörtöki délutánon az élkező bérlője kitűnő üzletet csinált, mert a szünetek alatt a jelenvoltak, ellenzékiek is, a kormánypártiak is vig poharazás közben évődtek egymással.

De másként volt ez még Bánffy idején is!

Ha a kormánypártiak csak sejtették is, hogy »valami készül«, szerte száguldott a sok kocsi és nem telt bele egy félóra, annyi kormánypárti jelent meg a színen, hogy majdnem duplán adták ki a határozatképességhez szükséges számot. Az új aera ezt is eltörölte, elannyira, hogy még a telefonon való behívogatást is, csak immel-ámmal csinálták.

* * *

A legújabb meghatalmazási javaslat, úgy mondják ezt a beavatottak, augusztus végéig czélozza az indemnitást. A függetlenségi és 48-as párt az indemnitás megadását vagy megtagadását illetőleg eleddig párthatározatot még nem hozott, a hangulatból itélve azonban, meg fogja tagadni mindaddig, a míg a katonai javaslatokat a napirendről le nem veszik. Így gondolkodik a másik árnyalat is, míg a néppárt valószínűleg az indemnitás mellett fog dönteni.

A husvétii szünetet ezidén rendkívül kurtára szabja a kormány, még pedig úgy, hogy az első szüneti nap nagycsütörtökön kezdődik és maga a szünet

csupán hat napig fog tartani. Az ünnepek után nyomban az első ülésen benyújtja a kormány az újabb felhatalmazási törvényjavaslatot.

* * *

Tudvalevő dolog, hogy Apponyi Albert gróf a csütörtöki napot, a mikor a képviselőház idehaza kerek nyolcz óra hosszáig ülésezett, Bécsben töltötte és ott szándékozott időzni még pénteken is. A bécsi esti lapokban a csütörtöki ülésről közölt riasztó hírek azonban arra indították, hogy még az éjszaka Budapestre utazzék vissza. Meg is érkezett péntek reggelre és a Házba hajtatott, ahol a folyosón egy csoport függetlenségi párti képviselőbe ütközött bele.

— Mi történik itt? — kérdi az elnök, a tegnapi eseményekre utalással, a mire Molnár Ákos adta meg a választ:

— Apró hirtetést menesztettünk Bécsbe, hogy térj vissza, kegyelmes uram — bár nincsen minden megbocsájtva.

UJDONSAGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

Fényes sikerűnek ígérkező matinéja lesz mához egy hétre a Katholikus Szabad Liceumnak. Dr. Szemethy Géza, a kitűnő zeneköltő s a régi és új magyar zeneirodalomnak egyik legalaposabb ismerője fog felolvasást tartani olyan témáról, a mely kell hogy minden művelt zenebarátot érdekeljen: a régi magyar egyházi énekekről. Ennek a felolvasásnak kiváló jelentőséget ad az a körülmény, hogy a közönség egyttal hallani is fogja a régi magyar templomi énekek legszebbjeit. A szerző nemcsak elvezet bennünket a régi templomba, hanem meg is szólaltatja azokat a remek régi énekeket, a melyekkel őseink az áhitat szárnyain Istenhez emelkedtek. Körülbelül 120 tagból álló óriási énekkar fogja előadni a legszebb régi magyar egyházi énekeket. Az énekkar már egy hete szorgalmasan tartja a próbákat, úgy, hogy a kitűnő előadásnak épp oly kitűnő kíséretet is

fog adni a karének. Az egyes énekszámok gondos betanításán szintén dr. Szemethy Géza fáradozik.

A villamos vasut szerződése.

A villamos vasut részére szükséges villamos áram szolgáltatása ügyében Nagyvárad városa és a közuti vasutársaság között kötendő szerződésben már annyira haladtak a tárgyalások, hogy remélni lehet a megegyezést.

A március 3-án tartott tárgyaláson a város jogügyi és világitási bizottsága különösen két pontra nézve emelt kifogást; a felmondási időre és az újabb befektetések esetén nyújtandó ellenszolgáltatásra.

A közuti vasut ugyanis felvette a tervzetbe, hogy ha a fogyasztás felülhaladja az évi 300,000 kilovattot, egy új, 120 egység (gép) beállítását követelheti, s ennek ellenében a biztosított mennyiségen felül évi 100,000 kilovattot biztosít még a városnak.

A bizottság abban állapodott meg, hogy az új 120 egység beállítása esetén a társaság 8 százalékot fizessen géptörlesztésre és a személyzeti kiadásra.

A felmondásra vonatkozólag a közuti vasut beigtatta a szerződésbe, hogy a vasut felmondhatja a villamos erő használatát bármikor, ha új hajtóerőre tér át, de ez esetben megfizeti a még nem amortizált részét annak az összegnek, amit a város a villamos vasut áramszükséglete folytán fektetett be.

Az együttes bizottság elvetette a szerződés ezen pontját.

Tegnap megérkezett a közuti vasutársulat válasza erre a két pontra. A felmondásra nézve oda módosítják a szerződést, hogy 10 év után felmondhatja a társulat, 3 évvel előre, az áram igénybevételét, ez esetben azonban a város által a vasut részére befektetett tőkének még nem amortizált részét köteles a társulat megfizetni. Az újabb befektetésre nézve azt a pozíciót tette a vasutársulat, hogy 6 kérheti a gépegységek kiterjesztését, s ez esetben vagy a befektetett összeget fizeti meg, vagy minden 120 kilovatt gépegység után 1500 koronát fizet.

A vasutársulat javaslata újból a bizottság elé került, s valószínűleg az áprilisi közgyűlés határoz a szerződés felett végérvényesen, amennyiben a közuti vasutársulat az ajánlatát ápril 15-ig meghosszabbította.

A városházán, mint értesülünk, a felmondási idő kikötését csak úgy hajlandók elfogadni, ha viszont a város részére is lesz kikötve felmondási jog.

Apáczák.

A francia kamarában nagy hangon zúgja a fanatizált, elvakult szabadkőműves többség a humanizmus nevében:

— Ki az utcára a szerzetesekkel! Vegyük el a kenyert az apáczáktól!

Ennek a kamarának elnöke Jaurès, egyik vezére Bourgeois, a volt miniszter. Es a törvény szerzője, mely megfoszt gyenge nőket hajlékuktól, kenyertől és a jótékonyág gyakorlásától: Waldeck-Roussau.

Sokat vétettek mind a hárman a felebaráti szeretet erénye ellen.

Es a míg a kamarában véresszáju és mosdatlan beszédekkel gyalázzák a szerzeteseket, hirtelen Jaurès elnök agg édesanyja vesélyesen megbetegszik. Az orvos tudománya nagy, de csak akkor érvényesül, ha a döntő ütközet-

a cselédet, ha nem takarodik rögtön le a mosókonyhába.

Mari néni magából teljesen kikelve, fordult hozzám:

— Még ezek a zsványok abba is parancsolni akarnak, hogy hol mosassak. Nem gyalázat?

Nagynehezen sikerült bebizonyítanom a mosókonyha előnyeit és a néni megengedte, hogy a cseléd levonulhasson oda.

— Megnézem én is — mondta azután s lementünk.

A bűzös, sötét lyukban csak lámpa mellett lehetett látni. A házmester készségesen hozta a lámpát. Jó partáj volt a néni, ha sokat összeszidta is. Sőt épen azért volt jó, mert valahányszor az öregasszony összeszidta, a fia mindig kiengesztelte egy-két forinttal, hogy valahogy föl ne jelentse.

— Itt lenni a pincze, instalok alasan — s bevilágított egy korhadó farácsccsal elzárt, penészes sarokba.

— Hát ide tegyem én a boromat? Meghagytam, hogy küldjenek föl egy-két akót.

— Egy-kettő akó borocska, akkor Kibanyára tessék pincze venni. Ide sag fa fényi el. Az se nem sog!

A néni nem szólt semmit, csak indult fölfelé a lépcsőn. Mikor fölértünk a lakásba, akkor is hallgatott. Betült egy vén karosszékbe s nézett maga elé merően.

Látszott az arcán, hogy nagyon szomorú gondolatok járnak keresztül-kasul agyát.

Eszébe juthatott az otthoni nagy udvarház alatt végigfutó pincze, a hol akár bálákat is rendezhetett volna; a kényelmes, nagy szobák; az óriási konyha; a nagy udvar; azután a nagy kert, a honnan mind kiszedte a sok gyönyörű zöldséget, hogy azután itt ne tudja hova tenni, hacsak a szobában nem tartja.

Köny perdül le az öreg asszony arcán s úgy mondja:

— Haza megyek én!

Hanem azért mégis kihuzta egész a mult hétig. Csak akkor ment vissza nagy örömmel. Előbb kijárta a miniszternél, hogy a fiát helyezék el vidékre.

— Megmondtam neki, hogy a Géza behal ebbe az életbe, ha magára marad, én meg nem lehetek vele. Megígérte, hogy közelebb, ha lesz üresedés, áthelyezi.

Es úgy megsiratta a szegény gyereket, mikor itt kellett hagynia.

— Nem lesz egy nyugodt éjszakám, míg tudom, hogy itt vagy. Szegény gyerekem, hiszen itt nem is élsz!

S a szegény, kopaszfejű nagy gyerek, az is olyan búsan maradt itt, mintha a siralomházban maradt volna s alig várta, hogy visszamehesse a vidékre, a hol Mari néni mondása szerint szivesebben lehet az ember kisbíró, mint itt miniszter.

ben segítársul szegődik melléje a türelem, az önfeláldozás: az ápolás. Lelkiismeretes, gondos, odaadó ápoló kezéből legalább annyi áldás fakad ilyenkor, mint az orvos tudományából. Jaurés édesanyjának a válságos napokban ilyen ápolásra van szüksége. S míg Jaurés, az elnök vezetési az apácák ellen zúduló szabadkőművesek tanácskozásait, addig Jaurés, a fia édesanyja betegágyához ápolóul kénytelen — apácákat hívni.

Az agg Jaurésné ma már túl van a veszélyen s az ápolók odaadásáról legszebben kénytelen beszélni maga Jaurés.

Még most is súlyos betegen fekszik *Bourgeois* leánya Cannesban. Az atya aggódva lesi a felőle jövő híreket s a kik az aggódót megnyugtadják, a két ápolónő két — apáca.

Es hogy a hármas szám teljes legyen: éppen a napokban veszélyes operációnak kell magát alávetnie egy előkelő nőnek. Az előkelő nő *Waldeck-Rousseau* volt miniszterelnök neje. Es míg férje jóvoltából annyi gyenge nő már csak hetekig marad fedél alatt, azután Isten szabad ege alá úzik a humanizmus nevében: *Waldeck-Rousseau* aggódó lelke az operáció borzalmaival szemben csak egy helyen remél megnyugvást, az apácák közt. Ők ugyan rövid idő múlva hajléktalanok lesznek; de a míg hajléktaluk áll, megosztják azt a szenvedővel, ha szegény, ha gazdag s az apáca-üldözött törvény szerzőjének neje a Mária szivéről nevezett Agoston-rendi apácák házában, az ő gondozásuk alatt hajtják végre az operációt.

Mit gondolhat ez a három nő, egyik a fiáról, másik az atyjáról, a harmadik a férjéről?

S mit gondolnak Jaurés, *Bourgeois* és *Waldeck-Rousseau*?

Van, a ki nem hittal büntet.

TAJÉKOZTATO.

- Márczius 22. A Bihar megyei és Nagyvárad közgyűlése.
Márcz. 23. A hegyközség közgyűlése d. e. 11 órakor a városházán.
Márcz. 22. A kath. főgymnázium ifjúságának matinéja d. e. 11 órakor.
Márcz. 23. Az ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 10 órakor a városháza nagytermében.
Márcz. 23. A zeneiskola hangversenye d. u. 8 órakor a közs. polgári fiúiskolában.
Márcz. 24. A Szépművészeti és közlekedési szakk bizottság ülése a városi háznál d. e. 9 órakor.
Márczius 27. A gyermekmenhely építése felújítás a városházán d. e. 12 órakor.
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Ápril 5. A tisztviselők otthonos-ának közgyűlése d. u. 4 órakor.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

* A főgymnázium mai matinéja. Ma délelőtt 11 órakor rendezi a premontrai kath. főgymnáziumi ifjúsága az intézet dísztermében magas szellemi élvezetet nyújtó matinéját az Eötvös Önképzőkör és a zene-egyesület alapítókéjének gyarapítására. A közönség, mint lát-szik, méltányolta a rendezőség fáradozását, a mennyiben a jegyek nagyrésze már előre elkelt. Belépti-díj 1 korona. A matiné igen ügyesen összeállított, vonzó műsora a következő:

1. Warwick William, Cybele. — Előadja a *zenekar*.

2. Elnöki megnyitó. — Tartja *Strébely* Gyula VIII. o. t.
3. Várady Antal: Tanu. — Szavalja *Lukács* Béla VII. o. t.
4. Danela: Resignation hegedűsola. — Előadja *Hirschmann* Gyula VIII. o. t.
5. A harangok. Elbeszélés. Irta *Hendel* Ottó VIII. o. t. — Felolvassa *Strébely* Gyula VIII. o. t.
6. Lavotta János: Dal a reményhez. — Előadja a gimnáziumi vegyes *énekkar*.
7. Alard: D-dur Symphonia, két hegedűre, zongorakísérettel. — Előadják *Frankó* Sándor VII. és *Waldmann* Iván VI. o. t.
8. Kiss József: Czobor Erzsike. — Szavalja *Grósz* Ernő VI. o. t.
9. Moys János: Abránd. — Zongorán előadja *Lukács* Béla VII. o. t.
10. Váradi Aladár: Induló. — Előadja a zene-egyesület.

* A megyei tisztviselők fizetésrendezése. Hont vármegye tisztikarának kezdeményezésére a megyei tisztviselők fizetésének rendezése céljából márczius hó 25-én Budapesten országos értekezletet tartanak a megyei tisztviselők küldöttei Bihar vármegye tisztikara részéről dr. *Miskolczy* Ferencz alispán, több tisztviselővel szüntén részt vesz az orsz. értekezleten. Az alispán márczius 24-én utazik fel a fővárosba.

* Tanítói állások rendszeresítése. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága pár hónappal ezelőtt elhatározta, hogy a községi elemi iskoláknál alkalmazott 6 ideiglenes tanító helyére hat rendszeres tanítói állás szervez, mivel ezekre a tanterekre állandóan szükség van. A városi közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* Eljegyzés. Nem véletlen az, hogy az eljegyzés jelképét a gyűrűt választották: végtelen és mégis tökéletes egész az, épp úgy mint a boldogság, a melyet jelképez. S mikor a fiatal pár romegő kézzel gyűrűt nyújt egymásnak, azzal a legteljesebb boldogság ígérését cserélik ki. Ismét ilyen boldogságról értesülünk: a boldog menyasszony *Papp* Cosima, dr. *Papp* Oszkár honvédtörzsorvos leánya. Boldog családi körben lett lassankint a nagyvárad leányvilág egyik bájos, igazán kedves és művelt tagja, míg most belépett a leányálmok legkedvesebb országába: menyasszony lett. Völégénye *Kovács* Mihály honvédfőhadnagy, a honvédhadapródiskola rokonszenves és szép tehetségű fiatal tanára, a kivel a napokban tartotta eljegyzését. A jegyes párt rokonai és ismerősei elhalmozták igaz szívből fakadt szerencsekívánataikkal.

* Erzsébet királyné szivarkái. Hogy az udvar is itt tartózkodott, természetes, hogy nagyban divtak az udvari intimítások. Így az udvari szivarkáról esett szóvitában egy az udvarnál igen befontes grófi honatyja az eszmétársulás révén elmentse, hogy mennyire nagy dohányos volt a mi megboldogult királyasszonyunk.

— Erzsébet királyasszony — ugymond — igen szenvedelmes dohányos volt és az osztrák szivarkák közül a favoritásokat kedvelte. A hüvelyk- és mutató-ujján nyomot is hagyott a dohány; mind a két ujján sárgás foltok jelentkeztek. Naponkint negyven szivarkát szívott el a felség, közte orosz és török gyártmányokat. Ebéd után a fekete kávéhoz nehéz szivar járta. Íróasztalán mindenkor egy gyönyörű művi szivarkatárcza feküdt, tele cigarettel. Gödöllőn a könyvtári szobát használta dohányzóul a felség.

* Ragály-fészek a város szélén. A gyermekek között erősen uralkodnak a különféle fertőző betegségek s a város közegészségügyi bizottsága kimondotta a járványt. Kutatják a bajokat. Egyik főbaj, a mindentűt található szemét és piszok. A hogy az idő megenyhült, igyekeznek mindenki a szabadba. Egyik legjobban felkeresett sétat hely a városliget és a víztelep felé vezető ut, de ez most járhatatlan, mert a rendőrség bölcs gondosságából a szőlősgazdák a kutház mellett óriási trágyatelepet csináltak, amelynek büze betölti a környék levegőjét. Kinek az engedelméből gyűjtöttek itt össze pár ezer szekér trágyát? A rendőrség közgei nem látták ezt a betegség-fészket. Ezzel a bűnös könnyelműséggel elűzik erről a környékről az üde, friss levegőt kereső közönséget. Felhívjuk e körülményre a polgármesternek, mint a járványbizottság elnökének figyelmét.

* Kiválóbb városi ügyek. Nagyvárad város szépművészeti és közlekedési szakk bizottsága holnapután, márczius hó 24-én délelőtt 9 órakor és folytatólag délután 3 órakor ülést tart, a melyre igen fontos tárgyakat tűztek ki. Az érdekesebbek a következők: Moskovits. A. és fiaik czégg telekvétele; Ländler Ferencz telekfelosztása; a bérkocsi állomások kikövezése; a Kápolnatér rendezése; a Városliget környékén építendő házak ügye. Ezekon kívül még néhány apróbb ügyben mond véleményt a szakk bizottság.

* Új egyetemi tanár. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király *Schulek* Frigyes műépítést és az országos mintarajziskola rendes tanárát a budapesti József-műegyetemen a középkori műépítéstani tanszék nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

* Előléptetés. A nagyvárad kir. főügyész *Oláh* István czimzetes fogházörmezt a fogházörök és hivataloslag részére megállapított fizetés első, *Balog* Lajos fogházörte pedig ugyanannak második fokozatába léptette elő.

* A színház fűtési és világítási költsége. A városnak sok baja van *Somogyi* Károly szinigazgatóval, a Szigligeti-színház fűtési és világítási díjaiért. Hosszu ideig nem törődtek a dologgal, míg azután nagyon összegyűlt a világítás és fűtés összege. Még a mult év január-juniusi időnyről 3799 korona tartozása volt a szinigazgatónak; ezt az összeget levonták az igazgató óvadékából s felhívták annak pótlására. A mostani szezon elejétől pedig már 12,000 korona összegre gyűlt föl a színház fűtésének és világításának a költsége s a városi tanács intézkedik ez összegnek a behajtásáról is. A jövőben pedig havonként fogja a város behajtani a fűtési és világítási költséget. A tanácsnak kötelessége lett volna már eddig is komolyabban utána néznie ennek a dolognak; a városi pénztár érdekében és a szinigazgatót sem terhelendő most ilyen nagy összeg megfizetésének kötelezettsége.

* Gyűlések vasárnapja. Ritka vasárnap mulik el a nélkül, hogy ne essék rá egy-két gyűlés, mert hiszen ez a nap az, mikor az ember napi munkáján kívül a közszolgálatra is tud néhány percet fordítani; de e vasárnapon nem kevesebb, mint tíz helyen lesz gyűlés, matiné, előadás stb. Délelőtt 10 órakor

Kitűnő saját termésű borok

141

	1 liter	0,7 liter	0,5 liter
1. Új (palack nélkül) — — —	frt 32 kr.	frt — kr.	frt — kr.
2. Ő, asztali, n.-várad, fehér	40		
Finom fajborok:			
(palackkal)			
3. Kadarka, vörösbör, ménesi	1	90	65
4. Cabernet, vörösbör — — —	1	10	70
5. Sauvignon, fehér csemegebor	1	20	75
6. Ménesi aszú, vörös — — —	1	2	50

kaphatók lakásomon üvegezten a következő áron:
Hogy finom fajboraim a n. é. közönség részére könnyebben hozzáférhetőek legyenek, a 3., 4., 5., 6-os számú fajokból 7-10 és 5-10 literes üvegekben **ÍJ. POPPER JÓZSEF** ur kereskedésében bizományi raktárt tartok, a hol is a jelzett boraim ugyanazon áron kaphatók, mint nálam.

10 üvegen felül megrendelést házhoz is szállítok.
Saját termésű törköly-palinka és cognacomat is áruba bocsátom

Molnár Lajos

Schlauch-tér 18. sz.

Telefonszám: 640.

lesz az ügyvédi kamara közgyűlése, ugyanakkor értekezlet lesz az iparostületnél a Nagyváradon rendezendő elektrotechnikai előadások tárgyában. 11 órakor rendezi a főgimnázium matinéját, tartja közgyűlését a városházán a hegyközség és vál. ülését a sakk-kör. Délután 3 órakor van a biharmegyei nőegylet közgyűlése, a zeneiskola hangversenye, 4 órakor a váradvelencei földművelők olvasókörenek közgyűlése, 5 órakor a kath. Legényegylet rendkívüli közgyűlése, a kereskedelmi és irodai alkalmazottaknak ülése a kereskedelmi és iparkamara helyiségében.

* Uj távbeszélő központok. A kereskedelmi miniszter Biharvármegyében a komádi posta-és távirahivatalnál, továbbá az álmosdi, a belényes-ujlaki, a bihari, borsai, budurászi, csök-mői, gyapjui, az illyei, a mezőpeterdi, sarkadkereszturi, szakáli, szent-jobbi, szombatsági és venteri postahivataloknál, azokkal egyesítve törvényhatósági távbeszélő központokat rendezett be, melyek táviratokat is kezelnek.

* Ismeretlen holttest. A Fiume mellett lévő Sussák község határában néhány sétáló gyermek egy holttestre bukkant. Csakhamar ott termettek a hatóság emberei, a kik konstataáltak, hogy a halott mintegy 40 évesnek látszó ember és bizonyára maga oltotta ki életét. Az ismeretlen teljesen feketébe volt öltözve. Pénzt, levelet nem találtak nála, egyáltalán semmit, a miből tájékozódni lehetne kitérő nézve. A holttestet a terzattói halottkamarába vitték, hogy kitérőt megállapítsák.

* Munkásközvetítő intézet Nagyváradon. A kereskedelmi miniszter a budapesti munkásközvetítő intézetek mintájára a vidéken is óhajt ilyen intézményeket felállítani, az illetékes hatóságok hozzájárulásával. A rendőrkapitányi hivatal e tárgyban véleményt kért a nagyvárad kerületi és iparkamarától, de a kamara nem látja szükségét Nagyváradon ilyen munkásközvetítő intézet felállításának. Gerő Armin rendőrkapitány tegnap előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben kifejti, hogy egy ilyen intézmény nem csak hasznos de szükséges is lenne Nagyváradon, mert az iparostületi és pinceszér egyleti munkásközvetítő intézetek nem terjeszkednek ki minden munkásközvetítésére; a munkáskérdés szempontjából is fontos egy ilyen intézmény. A fentartásra előirányzott költségeket azonban igen kevésnek véli a főkapitány.

* Megijedt tolvaj. Tegnap hajnali fél négy óra tájt a külvárosi temető mellett szolgálatot teljesítő Elek Lajos rendőr egy gyanús alakot látott, hátán két zsákkal, s kezében egy csizok seprővel. A rendőr az illetőt igazolásra szólította fel, a megszólított azonban megijedvén a rendőr láttára, a nála volt zsákokat és seprőt eldobta, futásnak eredt. A zsákok egyikében 3 tyúk és egy kakas, másikban pedig két dézsa volt. Mindezen tárgyakat, melyek valószínűleg igaztalanul uton kerültek az illető kezébe, igazolt tulajdonosuk átvehetik a rendőrség 3. sz. szobájában. A tolvaj, bár nyomozzák, nem került még kézre. Ugy látszik elmenekült a rendőrség körmei közül.

* Kézrekerült ékszeroltvajok. Nagy ribilít okozott múlt évben a Szent László-téri Szilágyi féle ékszerészüzlet előtt egy pár magasabb képzettségű betörő, kik az esteli korzózó közönség szemeláttára a véletlenül nyitva felejtett kirakatból egy egész doboz arany gyűrűt elemeltek. Mindaddig hasztalanul nyomozta a rendőrség a tetteseket, nem sikerült elcsipni. Most végre mégis utólrta őket a nemezsis, mert mint a zilahi kir. törvényszék vizsgálóbírója táviratban értesíti rendőrségünket, az ott nem régiben lefolyt vásár alkalmával elfogták több rendbeli tolvajlás és egy rablás büntetésben tetten ért, már többször büntetett Bernát János, Brunner Ferencz, Pallér József és Klein

Abrahám csavargókat, kiknél több arany gyűrűt találtak, melyek Szilágyi tulajdonát képezik. A ipsek jelenleg vizsgálati fogságban vannak.

* A hétről.

Az obstrukció vitája még mindig heves. Az elnök hiába csenget a zajongóknak. Az Apponyi elnöki csengettyűje igazán a volt nemzeti párt — halálharangja . . .

A legújabb jókívánság: Addig éltesen az Isten, a míg a hadsereg a magyar nemzeti követeléseket lassan, lassan, lassan teljesíti.

Mi abszurdum és mi természetes ?

Abszurdum:

- Ha a vak elnéző.
- Ha ülő állást foglal el valaki.
- Ha a tanítót megleckéztetik.

Természetes:

- Ha a pipás ember tajtézik.
- Ha a betörő bankot nyit.
- Ha a csomagoló kötekedik.
- Ha a kereskedő áruló.
- Ha az osztrák kétszínű.
- Ha a sugó félrebeszél.

(Kakas Márton.)

* Ongyilkossági kísérlet a kózkórház előtt. Tegnap este 8 óra tájt a Bihar megyei kózkórház bejárata előtt Tölös Mariska helyi illetőségű 19 éves varrónő forgópisztolyal mellbe lötte magát. Sérülése súlyos. Tette okául életuntságot említett a kihallgatást teljesítő rendőrbiztos előtt. Hogy a forgópisztolyt hol szerezte, erre nézve megtagadott minden felvilágosítást.

* Találtak egy prémes galléros kabátot, egy szürke nagy kendőt, egy gombolyag czérnát és horgolt csipke mintát, mely meglehetősen piszkos. Mindezek átvehetők a rendőrség 4-ik számú szobájában.

x Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

Tavaszi ujdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek czipők, férfi és fiu kalapok nagy választékban. Színes és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 192.

x Mindenkinek saját érdekében ajánljuk, hogy tekintsen szét az ujonnan megnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-épület), a hol most remek nagy rőfös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

EGYESÜLETEK.

A Legényegylet rendkívüli közgyűlése.

Ma délután 5 órakor a legényegylet saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az új helyiség felépítésének megbeszélése, illetve az építéshez szükséges felhatalmazás tárgyalása lesz.

Kedden délután gyűlt össze ez ügyben a választmány, s alaposan tárgyalta a kérdést, melyet sürgősen szükségesnek vélt. Kiküldött saját kebeléből egy öt tagú szakbizottságot, mely péntek este az építészszel együttesen átnézte a tervet és költségvetést.

A vasárnapi közgyűlés elé már a bizottság munkálatában kerül tárgyalás alá az építés

kérdése. A közgyűlésre az összes alapító, pártoló és rendes tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

A sakk-kör ülése. A nagyvárad sakk-kör választmánya ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a Royal-kávéház helyiségében ülést tart.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap délután: Szökött katona, este: Trobadour. (Alberti Werner vendéggjátéka.)
Hétfő: Kéz kezét mos (premier.)
Kedd: Kéz kezét mos.
Szerda: Uff király.

A zsidónő. Alberti Werner, a tegnapi előadás vendégművésze régi kedvencze a nagyvárad közönségnek. Annnyira, hogy tegnap elérte a kedvenczek rendes sorsa: a közönség egy percze elhidegült tőle s alig töltötte meg a színház negyedrésztét.

A kik ott voltak, azok megint egy igazán művészi esemény emlékével gazdagodva távoztak. Alberti Werner minden fellépése művészi esemény. Az a hatalmas, különösen a magas hangok felé elragadóan szép és erős tenorhang párosulva óriási énektudással és biztonsággal megteszi a maga nagy hatását. Betöltötte hangja az egész színházat s ezt a gyönyörű hangot épp oly szépen kidolgozott játék tette még hatásosabbá.

Kivüle teljes elismerés illeti Márkus Arankát és Székely Annát. Mind a ketten pompásan hangjuknál voltak s a mi viszonyaink közt teljesen kifogástalan kíséretet adtak a vendégművészeknek.

Pintér Imre legtöbbször bizonytalanul intonálta s bizonytalanul végezte énekszámait. Gyönyörű baritonja hatását ezuttal a rendes fogyatékok rontotta: lassu tempó mellett kizökken a biztos énekből s néhol kalandokra indul. Kalmár sem volt hangnál s a II. felvonásban szintén félreecsuszott egy fél hanggal (ez különben egyszer a vendégművészzel is megese). Csatár-nál dicséretet érdemel buzgó-sága. Herold pár hangot, de tisztán s jól énekelte. Az énekkart jobban is össze lehetett volna tanítani, ellenben a zenekarból a vonós hangszeresek ezuttal dicséretet érdemelnek. —r.

Alberti Werner második vendéggjátéka. Alberti Werner, a színház kitűnő vendégtenoristája, ma vasárnap este a Trobadourban fog énekelni. Ebben az operában brillirozni szokott az énekes társulat s a Trobadour Alberti Wernernek is egyik legkiválóbb szerepe. Az előadás bérletszünetes, rendes helyárrakkal.

Kéz kezét mos. Hétfőn este igazán értékes és mindenképen szenzációs premiere lesz a Szigligeti-színháznak. Herczeg Ferencznek, a legdiadalmasabb modern magyar írónak a legújabb darabja, a Kéz kezét mos kerül bemutatásra. Emlékezetes irodalmi és művészi sikere volt e darabnak. Herczeg Ferencz, ki minden munkájával új nyomokat vág, ebben a munkájában a modern beteg és korrupt magyar társadalomnak egy nagy nyavalyáját, a protekciót hozza színpadra elmés észszel és meleg szívvvel, ugy, hogy az elmés, rendkívül mulatságos, kedves, kacagtató bohó darab jóval többet ér a gyógyításra köteles morál predikációknál s szociológiai tanulmányoknál. A Szigligeti-színház ambiciózus vigjáték társulata igazán nagy kedvvel készült s bemutató előadásra, hogy az méltó legyen a darabhoz s illusztris

szerzőjéhez. Kedden megismétlik a Kéz kezét mos-t.

Uff király. Mostanában alig volt repriznek olyan szép sikere, mint szerdán este volt az *Uff király*-nak, ennek a kedves és mulatságos magyar operettnak. Másodszor szerdán este fog most az Uff király színrekerülni.

Blaha Lujza Nagy-Váradon. A magyar színészet legnagyobb asszonya, Blaha Lujza, kit tavaly olyan gyönyörű módon, olyan meleg szeretettel ünnepezt a nagy-váradai közönség, a jövő héten vendégszerepelt fog a Szigligeti-színházban. Pár estén az ő híres szerepeinek leghíresebbjeiben fogjuk látni a nagy művésznőt s e pár estén bizonyára újra a legszébb, leglelkesebb ünneplések helye lesz a Szigligeti-színház.

Vasárnap délután. Ma, vasárnap délután Szigligeti darab kerül színre a Szigligeti-színházban. A *Szökött katona*, Szigligetinek e népszerű pompás népsziműve.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 184.

Bérlet 160. sz.

Ma vasárnap, 1903. márczius 22-én:

Délután 3 óraker félhelyárral:

Szökött katona.

Népszimű.

Este 7^{1/2} óraker rendes helyárral:

TROUBADOUR.

Nagy operett.

S Z E M É L Y E K:

Luna gróf	— — — —	Pintér Imre
Leonora	— — — —	Márkus Aranka
Azuczena, cigányne	— — — —	Székely Anna
Manrico	— — — —	Alberti Werner
Fernandó	— — — —	Csatár Győző
Ines, Leonora barátnője	— — — —	H. Czene Stefi
Ruia	— — — —	Herold Ede
Egy vén cigány	— — — —	Vank István

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérhálzával szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnnyítás 7 óraker

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 óráttól előre válthatók.

Kezdeté fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Holnap hétfőn, márczius 23-án:

Kéz kezét mos.

Bohózat.

Igazságszolgáltatás.

T i l o s b a n.

Cirila Juon pojánai erdőör a mult év novemberében legelő barmokra talált a tilos tisztáson. A kerülő beakarta hajtani a tilosban bitangoló jószágot, mikor egyszerre valaki bottal végig suhintott rajta. A sötétségben nem láthatta, ki volt, hanem visszafordult és a zörgő bozót felé lött.

A lövésre sikoltás felett. A golyó *Argyelán* Sándort lábszáron találta.

A kerülő rátalált a sebesülte és ez elmondta, hogy több társával a bozótba rejtözve legeltették barmaikat.

A kerülő ezután a barmokat összefogta és reggel a község házához hajtotta, de a gazdák már botokkal várták, hogy kiszabadítsák barmaikat.

Mona Koszta, *Argyelán* György és *Bunye* Vaszali tényleg bántalmazták is *Cirila* Juont, aki 8 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Ez ügyben itélkezett tegnap a kir. törvénszék és *Cirila* Juont a súlyos testisértés vádjá alól felmentette, míg *Mona* Kosztát *Argyelán* Györgyöt és *Bunye* Vaszalit könnyű sértésért 1 havi fogházzal büntette.

IRODALOM.

L e v é l.

Levél érkezett ma alsó faluvégre Özvegy Kiss Gerőné nemesi czimére.

Messze Boszniából hozta át a posta, Szíve szép szerelme Jóska fia irta.

Atfut a szomszédba, szíve boldog, vidám, Nézzék csak! nézzék csak! levelet irt Jóskám!

Jő a szomszédasszony karcsu, kedves lánya, Hej ezt a levelet ő is régen várja!

Kis kezébe veszi . . . simogatja, nézi, Vajon mit ír benne? szívszorogva kérdi.

Lázasan bontja fel . . . ő majd elolvassa, »Jól esik szívének az írás látása.«

Remegeve olvassa . . . édes anyám lelkem, Hej! mióta én is katonává lettem!

Nincsen semmi bajom . . . gyöngy itten az élet, Három csillagom lesz, hogy ha haza térek!

Hát régi szerelóm? gondol e még reám? Ugy érzem . . . úgy érzem, hűtlen is lett hozzám.

Aldja meg az Isten, ha már mást is szeret, Hisz találtam én is már azóta szebbet.«

Van édes angyalom, ragyogó csillagom, Talán nemsokára meg is házasodom.«

Szomszédasszony lánya arca elsötétül, Kicsik a levél reszkető kezéből . . .

Némán küzd magával, szíve összeszorul S megered a könnye égő fájdalommal.

Tima József.

MÜVESZET.

A zeneiskola hangversenye.

Mint már jeleztük, a nagyváradai zeneiskola a legközelebbi vasárnap d. u. 3 óraker hangversenyt rendez a zenekedvelők egylete helyiségében. A hangversenyen *Mazalik* József és *Hegedüs* István növendékei mutatják be újabb haladásukat egy érdekes műsor keretében, mely a következő:

1. Ascher J. »La fiammina« mazurka élégante. Zongorán előadja: *Várszeghy* Lajos.
2. Körner G. W. op. 10. »Nocturne«. Hegedűn előadja *Fongrácz* Margit, zongorán kíséri *Rafael* Irma.
3. *Mazalik* J. »Névnapi üdvözlések«. Gordonkán előadja *Réz* László, zongorán kíséri *Glodiák* Irén.
4. »Magyar dalok«. Czimbalmón előadja *Turóczy* J.
5. Haydn J. »Első rész az I-ső Es-dur Symphoniából«. zongorán 4 kézre előadják: *Mazalik* J. és Nándor.
6. *Rieding* O. »Air varie«. Hegedűn előadja *Krausz* Irma, zongorán kíséri *Rafael* Irma.
7. *Richards* B. op. 26. »Victoria Nocturne«. Zongorán előadja *Réz* Klárka.

8. *Mazalik* J. »Egyveleg«. Zongora kíséret mellett hegedűn előadja *Melcher* Károly.

Belépti díj: felnőttek részére 30 krajczár, gyermekek részére 20 krajczár.

A zenekedvelők egyesületének tagjai és a zeneiskola növendékei díjtalanul vehetnek részt a hangversenyen.

NYILTTÉR.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajálolja a most érkezett, 1903. évi mintákban dusan felszerelt raktárt, u. m. étszerek, asztalterítékek, gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísz tárgyak művészi kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egyedüli elárúsítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Országh Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

121

Ajánlja amai kor igényeinek mindenben megfelelő

uj orgonáit.

Elvállal javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

121 Árjegyzéket kívánatra küldök.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás ezüst evőkészletek 5^{1/2} krajczár grammjá és girandolok 6^{1/2} krajczár grammjá

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Minden takarékos háziasszony győződjék meg az alább jelzett

kávé-fajok
kiváló minőségéről.

Finom cuba kávé kilója	1 frt 60 kr.
Legf. ceylon cuba >	2 frt — kr.
Legf. extra cuba >	2 frt 40 kr.

Minden kiló kávéhoz 1 kiló cukor ajándékul! 197

KÁVÉK pörköelve, naponta friss.
Csokoládé, finom, kilója: 1 frt 20 kr.

Legszébb faj
csemege-szőlő
és legnemesebb
fajalmák.

Finom petroleum, literje	13 kr.
Salon „ legfin. lit. 16 „	

MERTZ NÁNDOR utóda cégénél
NAGYVÁRAD, Körözs-utca. — Telefon: 134.

Szabászati tanfolyam

Tisztelettel értesitem az intelligens hölgyközönséget, hogy hatóságilag engedélyezett

szabászati és varró tanintézetet

nyitottam intelligens hölgyek részére.

Szabni, rajzolni, ruhát és fehérneműt varrni alaposan tanítok.

Mindenki varrhat magának.

Angol, francia ruhák, kosztümök, blousok és gyermek ruhák legegységesebb kivitelben készíttetnek.

Szíves pártfogást kér

özv. Eszéky Gyuláné.

186. Lukács György-utca (Kőfaragó) 28. sz.

Mesés olcsó árak!!

A legolcsóbb bevásárlás
CZIPŐ, KALAP
és mindennemű
uri és női divatcikke
forrása van most! a volt Róth A. Gyula
ujjonnan létesített

WEISZ HENRIK
cipő-, kalap- és uri divat áruházában,
NAGYVÁRAD,
Zöldfa utca sz. Amligóval
szemben.

Mesés olcsó árak.

Már mindenki tudja, hogyan a LEGJOBB beszélőgépek csakis

Ifj. Sonnenfeld József

cégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Előnyös részletfizetési feltételek! 208

Ujdonság! Kemény öntésű hengerek,
melyeknek tartóssága felülmulhatatlan, továbbá EREDETI AMERIKAI FELVÉTELEK!

! Bármelyik kívánt ének vagy zenedarab kapható!

TANUGY.

Ipariskolai vizsgálatok.

Az ipariskola téli tanfolyamának vizsgálatai f. márcz. hó 23—24. és 25. napjain tartatnak meg és pedig a közismereti tárgyakból 23. és 24.-én mindenkor a rendes előadási helyen és időben a rajzkiállítás, ugyancsak a segéd-tanfolyamának és a kézügyességi tanfolyamnak kiállítása márcz. 25.-én szerdán d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4-ig tartatnak meg az ipar- (polgári) iskola I. e. 19 sz. teremben. Ezen vizsgák okra és kiállításokra, a t. mester urakat, szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Nagyvárad, 1903. márcz. 21.

Az ipariskolai igazgatónag.

TAVIRATOK.

A képviselőházból.

Budapest, márcz. 20. (Saj. tud. táv.)
Visontai Soma a tegnapi vérengzésről beszélve, a miniszterelnököt teszi felelőssé a történetekért, mert ő elháríthatta volna, míg a dolog el nem fajul.

Bakonyi Samu rekedten még a tegnapi izgalom hatása alatt részletezi a történeteket:

— Valaki felülről bizonyára érdemeiket akart szerezni, azért rendeztette ezt a vérengzést. (Helyeslés a baloldalon. Nagy zaj.)

Széll Kálmán fel akarja olvasni a rendőri jelentéseket.

Nessi, Leszkay, Lengyel a padokat verik. Oriási zaj. **Széll Kálmán** a jobb-oldalnak olvas:

A rendőri jelentés szerint **Lengyel** bottal verte a rendőröket.

Lengyel Zoltán: Mert karddal támadtak reám.

A rendőri jelentés szerint a 48-as pártkörből poharakat dobáltak a nép közé.

— Nem igaz! Hazugság! kiáltják az ellenzékéről.

Széll Kálmán kijelenti, hogy megtorolja a tulkapásokat, de nem engedi, hogy az országgyűlés *conventté* alakuljon.

Kossuth Ferenc: Az ifjuság a legnagyobb nyugalommal viselkedett és e brutalitással kár az ifjuság lelkesedését elfojtani, mert lesz még Magyarországnak szüksége a fiatalság lelkesedésére.

Krasznai Ferenc elbeszéli a magyar színházi tüntetéseket. A rendőrség egy vad horda. Nincs Európában olyan brutális rendőrség, mint a miénk. Rudnay már fejére nőtt **Széll Kálmán**nak.

Ezután a vitát hétfőre halasztották.

Az egyetemi ifjak gyűlése.

Budapest, márcz. 21. (Saját tud. táv.)
Az egyetemi ifjuság ma a műegyetemen gyűlésezett és elhatározta, hogy addig fel nem hagynak a tüntetésekkel, míg teljes elégtételt nem nyernek. Követelik az osztrák zászlók és a német nyelv kiküszöbölését a magyar hadseregből.

A tanácskozás után négyes sorokban a **Kossuth Ferenc** lakása elé vonultak. Az erkélyről **Kossuth** beszélt az ifjusághoz és biztosította őket, hogy a tüntetések miatt nem lesz bántódásuk. Amint elvonult az ifjuság, a Király-utczában találkoztak **Barabás Bélával**, aki lelkes rövid beszédet intézett a fiatalsághoz, a kik vállra emelve éljeneztek **Barabást**.

Az albánok megnyugtatása.

Konstantinápoly, márczius 20. Hilmi basa főfelügyelő állítólag legközelebb Mitroviczába, Ipekbe és Gyakovába megy az albánok megnyugtatása végett. Arra az esetre, ha Hilmi basa útja sikertelen marad, a portának, úgy látszik, komolyan eltökélt szándéka, hogy a reformok végrehajtása ellen albán részről kifejtett ellenszögölést erőlyes katonai rendszabályokkal fogja elnyomni. A mai török lapok jelentése szerint a prizrendi mufti és Riza betegnap ideérkezett. Azt hiszik, hogy üzenetet hoznak az albán ellenzékől.

Ki lesz a bolgár hadügyminiszter?

Szófia, márczius 21. A hadügyi tárczát hir szerint **Szvaov** ezredes fogja átvenni, a ki Sztambulov alatt hadügyminiszter volt, most pedig a tisztképző akadémia parancsnoka. (M. T. I.)

Leégett gyár.

Bünn, márcz. 21. A Ziegler D. cég gyapjárógyárának fonó- és kikészítőműhelye ma leégett. A kárt 400,000 koronára becsülik. A tűz állítólag úgy keletkezett, hogy az épület harmadik emeletén lévő áruk magukról meggyuladtak. A tüzet már eloltották. (M. T. I.)

Amerikai-német barátság.

New-York, márcz. 20. A jövő évi st. louis-i világiállítás elnöke, **Francin** tiszteletére tegnap itt lakomát rendeztek. A lakomán **Melville Stone**, a sajtó-szövetség vezérigazgatója beszédet mondott, melyben tiltakozott az ellen a gyanúsító kritika ellen, a melylyel az ország bizonyos körei a német kormány ellen fellépnek. Poharát arra ütítette, hogy a német császár barátságos előzékenységét őszintének fogják tekinteni és hogy a két birodalom össze fog tartani az emberiség fejlődése javára. Amerikában némethajza és Németországban az amerikaiak ellen irányuló hajza nem vezethet jó eredményre. (M. T. I.)

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Bihar-megyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Bihar-megyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank bejegyzett nagyváradi cégek ezennel közzhírré teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hónapig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hónapig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hónapig hevernek, de betéti idejük a zárlat által megszakított olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és iparbank r. t.

158

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy 6 szobás utcai lakás f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

180

Nagyvárad város jog- és gazdaságügyi osztályától.

Arlejtési és árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán 1903. évi április hó 6-ik napján d. u. 3 órakor a Városház termében az alább felsorolt vállalatok biztosítása céljából árlejtést fogok tartani.

1. A város új székházába szükséges és pedig 3609 korona 20 fillérrel előirányzott első osztályu, — 9864 korona 05 fillérrel előirányzott festett, és 8627 koronával előirányzott kárpitozott butorok szállítása.

2. A Báró Fejérváry Géza honvéd huszárlaktanyába szükséges nyerges és zabos kamarák előállítására a raktár épület átépítése 24923 korona 06 fillér előirányzati összeggel.

Bánatpénztül úgy az 1., mint a 2., tétel alatti munkáknál a kikiáltási ár 10%-a szolgál.

A felsorolt vállalatokra vonatkozó árlejtési feltételek, tervek, rajzok és minták a mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlatot szóval vagy írásban zár ajánlat utján lehet tenni s árverelőkk kötelesek a fent kitett bánatpénzt árverés idejéig az árverelő küldöttség elnökének kezéhez vagy óvadékköpes értékpapirokban letenni, vagy zárt ajánlat-hoz csatolni.

Azon körülmény, hogy ajánlattevő a feltételeket, terveket rajzokat és mintákat ismeri s elfogadja, a zárt ajánlatokban kifejezendő.

Arlejtőt s árverelőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad várost azonban csak a törvényhatósági bizottság jogerős jóváhagyása után kötelezi.

Nagyvárad városi törvényhatósági bizottsága az árlejtés eredménye felett szabadon határoz, vagyis fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy az árverés eredményét elfogadhassa, vagy megsemmisíthesse avagy esetleg más ajánlattevővel is szerződhesen.

Nagyvárad, 1903 márczius hó 17-én.

Komlóssy József

202 tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

ÉRTESÍTÉS Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadas- és lisztkereskedéséből

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

(Dr. Grosz-ház)

a Széchenyi szállodával szemben.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Megérkeztek Erfurtból friss, csíráképes vetemény, virág és gazdasági magvak, s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk.

Nagy választék mindennemű sajtok, halak, finom cukorkák és husvétli tojásokban.

Különös figyelembe ajánljuk a következő áruinkat, melyek minden versenyt felülmúlnak:

Finom háztartási Cuba kávé	1 kilo	1 frt 10 kr.
perkelés — — — — —	1 kilo	1 > 60 >
Cukor, koczka, kimérve	1 kilo	— > 48 >
darabos — — — — —	1 kilo	— > 47 >
Rizskása, olasz, I. — — —	1 kilo	— > 18 >
II. — — — — —	1 kilo	— > 14 >
Lencse, szép, nagyszemű	1 kilo	— > 16 >
Köleskása — — — — —	1 kilo	— > 14 >
Narancs és citrom	6 darab	— > 10 >
Háztartási petroleum	1 liter	— > 12 >
Salon petroleum	1 liter	— > 16 >
Körösvölgyi bor, 1902. termés	1 l.	— > 30 >
Rislingi bor, 1901. termés	1 l.	— > 36 >

Vidékre 8 krral olcsóbb.

Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomáshoz díjtalanul kiszállítjuk.

Tisztelettel 117

SZABÓ és HAJNAL.

ALAPITTATÓ : 1883 ban.

TELEFONSZÁM : 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utca 10. sz. || Kolozsvár, Szappan-utca 6. sz.

Állandóan készít: egyszerű cementlapot, sajtolt diszes mozaiklapot, csatorna-csöveket, lépcsőket, fedlapot, esőviz-folyókát és mindennemű MŰKÖVET, továbbá SZABADALMAZOTT HORNYOLT FEDÉLCSEREPET, teljesen TÜZBIZTOS szabadalmazott gipsztáblát válaszfalak gyors előállítására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres szárassá tételét, mindennemű aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.

Ajánlkozik: járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal és keramitburkolatok, aszfaltparketták stb. elkészítésére.

☛ Költségvetés ingyen és bérmentve. ☛

7172—1902. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyszalontai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gellén Juliánna végrehajthatónak Bálint Imre végrehajtást szenvedő elleni 360 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék (a nagyszalontai kir. bíróság) területén levő Kötégán községben fekvő, a kötetgyáni 306. sz. betétben A. I. 1. és 2. sorsz. 347. és 348. hrsz. a. foglalt házas udvartelek és kert ingatlanra az árverést 874 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi április hó 16. napján déli 12 órakor Kötégán községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is, eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 87 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Nagyszalontán, 1903. évi január hó 12. napján.

A nagyszalontai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Máró István,
kir. albiró.

206

A

Polgári Takarékpénztár

részvénytársaság

Nagyváradon.

Teljesen befizetett részvénytőke: félmillió korona.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyó-számlára.

Leszámitol váltókat.

Kölcsönöket ad jelzálogi biztosíték mellett.

Előleget ad értékpapírokra, beraktározott terményre.

Vesz és elad tőzsdei árfolyammal bíró értékpapírokat.

Kölcsönöket nyújt heti visszafizetéses alapon.

180

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség és a főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy e hét folyamán megérkeztek a tavaszi és nyári idényre szóló legújabb divatu angol, francia és honi szövetek.

Különösen felhívom a főtisztelendő papság figyelmét tavaszi felöltőknek angol sima szövetjeimre, melyek külön erre a célra vannak. Ugy szintén állandóan nagy raktárt tartok reverenda czimáda szövetekből, kolárékból és kvadrátos templomi sapkákból.

Hivatkozással 12 év óta fenálló üzletem jó hírnevére, mely idő alatt b. megrendelőimtől a legnagyobb elismerést és bizalmat érdemeltem s jövőben is minden törekvésem oda fog irányulni, hogy b. megrendelőimtől a jó munka és pontos kiszolgálás által teljes melegegedésüket és bizalmukat kiérdemeljem.

Kívánatra vidékre mintákat küldök vagy levelező-lapon való tudósítás után személyesen ki megyek.

Szíves megrendeléseket kérve s magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradtam

kitünő tisztelettel

BUMBERA IMRE

férfiszabó,

Nagyvárad, uj Bazár-épület, színház oldali rész.

BECZKAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LÁSZLÓ-TÉR.

„A menyasszonyhoz“.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb

női ruhaszövetekből, jól mosó francia batisztokból, zefirekből és szintartó voalokból.

Ujdonságok! Női blousokból és Ujdonságok!
napernyőkből.

Férfi és női fehérművekből állandó nagy választék. Kitünő minőségű vásznak, schiffonok, függönyök, ágymagazinok, paplanok és szőnyegek stb.

— Szolid kiszolgálás, rendkívüli olcsó árak mellett.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett fa- és vasbutorok, valamint kárpitozott berendezések nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

Papp György-féle házban, a volt Erber helyiségben.

butor nagykereskedése.

1901. májustól áthelyezett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból. Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények kaphatók.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.

Sörház-sikátorral szemben.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölködtetnek.

Dr. Dreiszker vizgyógyintézete

KÖSZEGEN,

Vasmege, vasuti állomás.
Márczius 1-től nyitva.

RENDSZER:

Priesnitz és Kneipp.

Legjobb gyogyeredmények!

Gondos orvosi felügyelet!

Igen jutányos ár!

Prospektus ingyen és bérmentve!

178

Három magtár

azonnal kiadó a

Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank

Nag, Teleky-utczai házában.

806

SCHICHT-szappan

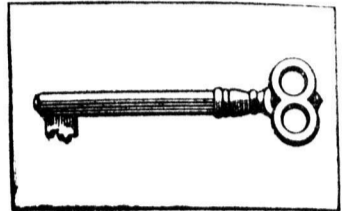
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadó-
sabb és ezért a
legolcsóbb szap-
pan. Minden káros

hatásu vegyitéktől mentes.

☞ ☞ Mindenütt kapható. ☞ ☞

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan
„Schicht“ névvel és a fentebbi védjeggyel legyen ellátva.

☞ ☞ **Figyelem!** ☞ ☞

Az „Amerikai áruház“ olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő utca (Bazár-épület)** lett vissza-
helyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

== gyönyörű rőfös raktár lett berendezve ==

teljesen új, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

Telefon-szám: 372.

221.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

☞ ☞ Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m. ☞ ☞

Hölgyeknek: szalagok, csipkék, ruhadiszek, nap-
ernyők, művirágok, harisnyák, zseb-
kendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és tüll-gallérok és boák!!

Uraknak: Nappali- és háló-ingek, gallérok, kézelők,
nyakkendők, nyakkendőtükk és inggombok,
esőernyők, harisnyák és lábtyűk, nadrág-
tartók, sweatterek, tornaingek, zsebkendők stb.

140

**Keztyű és
derékfűző (mieder)**

gyári raktár!

Szabóknak és varrónőknek árendemény.

☞ Pontos kiszolgálás! ☞

Szabókellékekben nagy választék!

Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

Rövidárukban újdonságok és czélszerű
különlegességek.